

ut ait, in porta Papiæ, sive potius in porta aliqua, vel arcu, Papiæ(e), id est Paviæ sive Ticini (sequuntur inscriptiones complures sine dubio Ticinenses), servavit autem confusas, tres inscriptiones exhibens pro decem, sic: (1—4) Neroni Iulio d. f. Germanico Ti. Caesari Germanici Augusti nepoti Iulio II f. Augusti f. cet., (5. 6) imp. Caesari Liviai diui f. Augusto Drusi f. pontific. maximo uxori Caesaris Aug. cet., (7—10) Caesari. i. Caesari Druso Iulio Ti. Claudio cet. Decem titulos esse, non tres perspexit Mommsen, ordinavitque *Berichte der sächs. Gesellsch. d. Wiss.* 1850 p. 315 seq. (V 6416; VI p. XV). Habemus hie decem titulis, quos suppositos fuisse totidem statuis putandum est, honoratam totam domum Augusti, scilicet ipsum (n. 5), uxorem (n. 6), filios tam defunctos C. et L. Caesares (n. 7. 8) quam nuper adoptatum Tiberium (n. 4) cum huius filii (n. 5. 2) nepotibusque (n. 1. 9); accessit Claudius (n. 10) qui postea imperavit, Germanici frater, alibi quoque domui Augusti adnumerari solitus; desiderantur Iulia et Agrippa Postumus eo tempore quo monumentum positum est (cf. not. 2) abdicati et extorres. — 1) De sacerdotiis Augusti cf. mon. Anc. Graec. 4, 5 cum comm. Mommseni p. 52; in titulis ipsi positus raro memorantur (praeter pontificatum) cf. Mo. Staatsr. II² p. 756. — 2) Iul. 760/1 (p. Chr. 7/8). — 3) Pontifex fuit Tiberius iam ante primum consulatum, id est ante a. 741 (cf. infra N. 146). — 4) cos. ter. et mox tribuniciae pot. VIII traditur. Ti. Nero privignus Augusti, adoptatus a vitrico d. 26 Iun. 757 (fast. Amit., cf. C. I p. 395) indeque dictus Ti. Caesar, simul collega factus est Augusto in tribunicia potestate (Vell. 2, 103), quam iam antea habuerat per quinquennium. Anno igitur 760/1 fuit tribunicia potestate non VIII, sed VIII, consul autem fuerat non ter, sed iterum (a. 741. 747). — 5) Valde offendit copula adiecta vocabulo auguris, possisque cogitare in lapide fuisse auguri qu[indecimviro s. l.]. — 6) C. Caesar, natus a. 754, adoptatus ab Augusto a. 757, defunctus d. 21 Febr. 757 (p. C. 4; cf. infra N. 140 v. 25), i. e. tribus vel quattuor annis ante hoc monumentum dedicatum, consul fuerat a. 754, imperator appellatus erat a. 756 Artagiris captis (Dio 55, 10, cf. infra N. 140 v. 10). Principis iuventutis appellationem, tributam ei a. 748 vel 749, videntur deposuisse cum consul factus est, utpote equestrem (Mo.). — 7) L. Caesar, natus a. 757 et mox adoptatus ab Augusto obiit d. 20 Aug. 755, consul designatus. — 8) Germanicus, Drusi Germanici filius, natus a. u. c. 739, adoptatus a Tiberio iussu Augusti anno p. C. 4 itaque factus Augusti nepos, tum cum titulus positus est honores non gesserat praeter quaesturam (Dio 55, 31), ideo fortasse non commemoratam quod dignitate inferior erat. Nota Iulium nomen, in domo Augusti plerumque omissum, hic usurpari non in filiis, sed in nepotibus pronepotibusque eius (cf. Mo. Staatsr. II² p. 742 not. 2). — 9) Drusus Ti. f., natus a. 759 vel paullo postea (cf. Mo. Herm. 17 p. 654), tum cum titulus positus est honores nondum gesserat, quaestor factus anno p. C. 11 (Dio 56, 25). — 10) Nero Germanici filius, cum togam virilem sumpserit anno p. C. 20 (XIV 244), natus esse videtur circa a. 5, frater eius Drusus, qui togam virilem sumpsit a. 25, paucis mensibus ante hos titulos positos. Mirum autem est in his pronepotum Augusti titulis omissam esse mentionem avi Tiberii, cum abavus divus Iulius ideo sine dubio non memoretur quod adnepotis vocabulum tunc nondum in usu erat. — 11) Mirum hunc Drusum, cuius habes infra titulos N. 185 seq., hic pro Caesare dici Germanicum (cf. Mo. Staatsr. II² p. 746 not. 4). — 12) Claudius, natus a. 744 (ante Chr. 10), auguratus sacerdotium ab Augusto (Suet. Cl. 4) post hunc titulum positum accepisse putandus est.

exemplum (nam exemplum minus plenum innotuit saeculo XV Poggio Florentino et per hunc aliis viris doctis) egerunt Mommsen *Berichte d. sächs. Gesellsch. d. Wiss.* 1850 p. 287 seq.; Henzen C. VI, 1 p. IX; de Rossi *inscr. chr. urbis Romae* II 4 p. 9 seq.